

POPULARNONAUKOWE STRESZCZENIE PROJEKTU

Dynamiczny rozwój współczesnych nauk kognitywnych i psychologii znacząco wpłynął na pogłębienie wiedzy o emocjach i ich społecznej roli. Badania te wskazują, że emocje odgrywają znaczącą rolę, w naszym procesie poznania, w formułowaniu przez nas sądów, w kształtowaniu naszych postaw i w motywowaniu nas do działania. Z tych też względów należy przyznać emocjom znaczenie także w sferze publicznej i uznać ich rolę w tworzeniu, stosowaniu i egzekwowaniu prawa. Interdyscyplinarne badania dotyczące emocji pomagają w zrozumieniu procesu podejmowania decyzji i ludzkiego zachowania, przyczyniając się do rozwoju nauk społecznych, w tym ekonomii i prawa, co zostało docenione przez Komitet Noblowski, przyznający w tym roku Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii behawioralnej dla Richarda Thaler. Proponowany projekt badawczy nie ogranicza się do uwzględnienia emocji w ekonomicznej analizie prawa. Ogólnym, znacznie ambitniejszym, celem projektu jest badanie fundamentalnych zagadnień dotyczących rozumienia roli emocji w tworzeniu prawa, wpływu emocji na pojęcie prawa, jego uznanie, stosowanie, egzekwowanie, efektywność, jak i na argumentację prawniczą i rozumowanie prawnicze. Projekt obejmuje szerokie badania dotyczące roli prawa w odzwierciedlaniu, kanalizowaniu, wyrażaniu i wspieraniu emocji. Zwraca też uwagę na potencjalne zagrożenia, wiążące się z instrumentalnym wykorzystywaniem emocji w prawie lub przez prawo, co może prowadzić do populizmu, manipulacji i wielu nadużyć. Relacja między prawem i emocjami jest dwustronna i dynamiczna. Znaczy to, że z jednej strony prawo potrzebuje pewnych pozytywnych, społecznych emocji, by dobrze funkcjonować. Z drugiej zaś, instytucje prawne mogą wpływać na emocje, umacniając je i wspierając ich pojawianie się. Ten problem nie zyskał jak dotąd należytej uwagi w literaturze. Projekt zamierza wypełnić tę lukę, badając dogłębnie pozytywne emocje społeczne i ich silny związek z instytucjami prawa.